Highlights from DVB Debate's Return IDPs' Show

October 22, 2016

"When can IDPs' go home?"

"စစ်ပြေးဒုက္ခသည်တွေဟာ အိမ်ပြန်ရနိုးနိုး စောင့်မျှော်နေခဲ့တာကြာပြီ။ ၂၀၁၃ လောက်မှာ စစ်ပြေးဒုက္ခသည်တွေ အရေးဆွေးနွေးတယ်၊ နောက် အန်စီအေစာချုပ်တွေ ဆွေးနွေးကြတယ်၊ နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွေလုပ်လာတော့ သူတို့ အိမ်ပြန်ရတော့မယ်ဆိုပြီး မျှော်လင့်လာခဲ့တာ။ နေရပ်ပြန်ရေးဟာ သူတို့ရဲ့ အပြင်းပြဆုံးဆန္ဒ"

ဦးဂွမ်ရှာအောင် - အတွင်းရေးမှူး၊ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု အကူအညီပေးရေး ပူးပေါင်းလုပ်ငန်းစဉ်အဖွဲ့

"စစ်ပြေးရှောင်ပြည်သူတွေ ဂုဏ်သိက္ခာရှိရှိ နေရပ်ပြန်နိုင်ရေး လုပ်ရမယ်၊ မိုင်းရှင်းလင်းတွေ လုပ်ရမယ်။ သူတို့အိမ်တွေမရှိတော့ဘူး အိမ်ပြန်ဆောက်ပေးရမယ်. သူတို့တွေ အိမ်ပြန်ရောက်သွားပြီးရင်တောင် အနည်းဆုံး ၆ လလောက် ဆက်ထောက်ပံ့ပေးရမယ်။ လုပ်ကိုင်စားသောက်ဖို့ ကျွဲ၊ နွားတွေလည်း မရှိတော့ဘူး ဒါတွေပြန်လုပ်ပေးဖို့ရော ဒါတွေ အကုန်လုံး အစိုးရနဲ့ ကေအိုင်အိုညှိနှိုင်းနေတဲ့ အထဲမှာ ပါပါတယ်။"

ဦးလမိုင်ဂွမ်ရှာ - ငြိမ်းချမ်းရေးအကျိုးတော်ဆောင်အဖွဲ့

"ဒီ နှစ်ဆန်းပိုင်းကစပြီး ထောက်ပံ့မှုသိသိသာသာလျော့သွားတယ်။ အလှူရှင်တွေက ဆန်၊ ဆီ မပေးတော့ဘဲ ငွေထောက်ပံ့လာတယ် ဒါပေမယ့် ကုန်ဈေးနှုန်းတက်လာတဲ့အခါမှာ ပိုက်ဆံတန်ဖိုးက ကျပါတယ်။ ဒုက္ခသည်တွေမှာ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအားဖြင့်လည်း အနာဂတ်မဲ့သလို ခံစားလာရပြီး စိတ်ဓာတ်ကျလာကြတယ်"

ဦးစောနွဲ့မင်းအောင် - ဒုတိယတာဝန်ခံ၊ နမ့်ကျိုပရဟိတဖောင်ဒေးရှင်း

"လက်ရှိအနေအထားမှာ ဒုက္ခသည်တွေအနေနဲ့ အစိုးရထိန်းချုပ်ထားတဲ့ ဧရိယာထဲမှာတင် ရိက္ခာထောက်ပံ့မှုဖြတ်တောက်ခံထားရတယ်။"

ဦးဂွမ်ရှာအောင် - အတွင်းရေးမှူး၊ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု အကူအညီပေးရေး ပူးပေါင်းလုပ်ငန်းစဉ်အဖွဲ့

"လက်ရှိအာဏာရပါတီအနေနဲ့ဆိုလည်း mandate က အပြည့်အဝမရသေးဘူးဖြစ်နေတယ်။ စစ်ပြေးရှောင်ဒုက္ခသည်တွေအရေး လုပ်နေပေမယ့် ဥပဒေတွေက တင်သွင်းနေရဆဲဖြစ်နေတယ်။ ပြည်နယ်ထဲက ပြည်သူတွေကလည်း ပြည်နယ်အစိုးရကို စစ်ပြေးဒုက္ခသည်တွေ အရေးလုပ်လာအောင် ဖိအားပေးရမယ်"

ဦးချို (ခ) ဦးခင်မောင်မြင့် - အမျိုးသားလွှတ်တော်အမတ်

"သမီးက ၂၀၁၃ လောက်က ဒုက္ခသည်အနေနဲ့ ရောက်လာပါတယ်။ သမီး ၁၀ တန်းသာအောင်သွားပြီ၊ IDPs တွေရဲ့ ပညာရေးကတော့ အမှောင်ကျနေဆဲပါ။ သမီးဆို ဒေ့လမ်းညွှန်လုပ်ဖို့ ဝါသနာပါတယ်. ဒါပေမယ့် ဘယ်ကစ ဘာလုပ်ရမှန်းမသိပါဘူး၊ အင်္ဂလိပ်စာလည်း ဘယ်လိုလုပ်ရမယ် မသိဘူး"

မနူးနူးပန် - စစ်ပြေးရှောင်ကလေးငယ်တဦး

"စစ်တပ်အကြီးအကဲတွေရဲ့ သယံဇာတထိုးစစ်တွေကို ရပ်ဖို့လိုတယ်။ တပ်တွေရှိနေသရွေ့ စစ်ပြေးရှောင်လူထုကလည်း အိမ်ပြန်ရဲမှာ မဟုတ်ပါဘူး"

စတီဗင်နော်တောင် - ကချင်အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးရေးကွန်ရက်

"လက်နက်ကိုင် နှစ်ဖက်စလုံး ဘာကြောင့် စစ်ပွဲတွေဆက်ဖြစ်နေသေးလဲဆိုတာ အပြန်အလှန်သုံးသပ်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။ သူတို့တွေ အပြန်အလှန်သုံးသပ်ကြပြီး အဖြေရှာနိုင်မှ စစ်ဘေးရှောင်ပြည်သူတွေ အိမ်ပြန်ရောက်နိုင်မယ်"

စိုင်းအောင်မျိုး - ရှမ်းနီလူငယ်အဖွဲ့

"ပြည်နယ်အစိုးရမှာ စစ်ပြေးရှောင်တွေနဲ့ပတ်သက်လို့ mandate မရှိဘူးဆိုတာက ကျနော်တို့တွေအတွက် စိတ်ပျက်စရာပါပဲ။ IDPs တွေ ရိက္ခာဖြတ်တောက်တာဟာ လူ့အခွင့်အရေးကို ချိုးဖောက်တာပဲဖြစ်တယ်။ သူတို့တွေရဲ့ အသက်ရှင်နေထိုင်ခွင့်ကို ချိုးဖောက်တာဖြစ်တယ်"

ဦးအောင်လတ် - ဟူးကောင်းဒုက္ခသည်စခန်းအကူအညီပေးသူ

"၆ လတခါ နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးကြတော့ စစ်ပြေးဒုက္ခသည်တွေမှာ မျှော်လင့်ချက်တွေနဲ့ နေနေပြီးမှ လေယာဉ်ကြီးတွေနဲ့ စစ်အရှိန်မြင့်လာနေပြန်တော့ ကျမတို့တွေ အိမ်ပြန်ဖို့က တအား ဝေးသွားပြီ။ ထိုးစစ်ဆင်တာတွေကို ရပ်တန့်အောင်လုပ်နိုင်တဲ့ အကြီးအကဲမြန်မာနိုင်ငံမှာ မရှိတော့ဘူးလား"

ဒေါ်ရွှယ်ဆိုင်း - စစ်ပြေးရှောင်ဒုက္ခသည်စခန်း တာဝန်ခံတဦး

“IDPs တွေ အရေး တာဝန်အရှိဆုံးက အစိုးရ၊ တာဝန်အရှိဆုံးပုဂ္ဂိုလ်တွေက တာဝန်အမဲ့ဆုံးဖြစ်နေတယ်။ UNHCR က ပေးတဲ့ တလ ၄ သိန်း ၂ သောင်းနဲ့ပဲ အသက်ဆက်နေရတာ ကျမတို့ စခန်းတွေ”

ဒေါ်ရွှယ်ဂျာ - ဂျန်မိုင်းကောင်း စိန်ပေါလ်စစ်ရှောင်စခန်း